

Prezes Rady Ministrów

Mateusz Morawiecki

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-176-22
UC127

Pani Elżbieta WITEK
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z poważaniem
Mateusz Morawiecki
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2022 r. poz. 2101) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisy ustawy nie mają zastosowania do programów operacyjnych innych niż objęte przepisami art. 5 ust. 4 i ust. 6 akapit pierwszy lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji służy stosowaniu:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 865, Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 261, Dz. Urz. UE L 130 z 19.05.2016, str. 20, Dz. Urz. UE L 193 z 19.07.2016, str. 17, Dz. Urz. UE L 202 z 28.07.2016, str. 5, Dz. Urz. UE L 91 z 05.04.2017, str. 44, Dz. Urz. UE L 350 z 29.12.2017, str. 15, Dz. Urz. UE L 114 z 04.05.2018, str. 39, Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 262);
- 2) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mają być stosowane w tych sektorach, a także zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 4, Dz. Urz. UE L 208 z 17.08.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 179 z 03.07.2019, str. 27, Dz. Urz. UE L 176 z 05.06.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 205 z 29.06.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 135 z 21.04.2021, str. 4 oraz Dz. Urz. UE L 453 z 17.12.2021, str. 3);
- 3) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/892 z dnia 13 marca 2017 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 57, Dz. Urz. UE L 208 z 17.08.2018, str. 9 oraz Dz. Urz. UE L 259 z 06.10.2022, str. 187);
- 4) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 262).

regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 262).”;

2) w art. 9a:

a) w ust. 1:

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wymierzania kar administracyjnych, o których mowa w tytule II rozdziału V sekcji 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mają być stosowane w tych sektorach, a także zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 4, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2017/891”;

– uchyla się pkt 6 i 8,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W decyzjach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2, wydanych po terminie określonym w art. 7 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/892 z dnia 13 marca 2017 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 1, z późn. zm.³⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2017/892”, rozstrzyga się również o odroczeniu programu operacyjnego.”;

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W decyzjach, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, określa się kwotę:

1) zmniejszenia pomocy finansowej – w przypadkach określonych w:

a) ust. 16 lub

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 208 z 17.08.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 179 z 03.07.2019, str. 27, Dz. Urz. UE L 176 z 05.06.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 205 z 29.06.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 135 z 21.04.2021, str. 4 oraz Dz. Urz. UE L 453 z 17.12.2021, str. 3.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 208 z 17.08.2018, str. 9 oraz Dz. Urz. UE L 259 z 06.10.2022, str. 187.

- b) art. 61 ust. 3 i 6 rozporządzenia nr 2017/891;
- 2) zwiększenia pomocy finansowej – w przypadku określonym w art. 34 ust. 3 rozporządzenia nr 1308/2013.”,
- d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
 - „2a. Wsparcie, o którym mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia nr 2017/891, objęte pomocą finansową, o której mowa w ust. 1 pkt 3, ustala się jako kwotę równą cenie zakupu produktu objętego tym wsparciem od producenta, przy czym nie przekracza ono w przypadku produktów:
 - 1) wymienionych w załączniku IV do rozporządzenia nr 2017/891 maksymalnych kwot wsparcia określonych w tym załączniku;
 - 2) niewymienionych w załączniku IV do rozporządzenia nr 2017/891 maksymalnej wysokości rekompensat określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 16.”,
- e) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 - „3. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji właściwy ze względu na siedzibę organizacji producentów albo zrzeszenia organizacji producentów oblicza, na wniosek tej organizacji albo tego zrzeszenia, roczny pułap pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 pkt 3, w sposób określony w art. 23 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 2017/891, z uwzględnieniem okresu referencyjnego stosowanego przy określeniu wartości owoców i warzyw sprzedanych, określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 4.”,
- f) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
 - „6. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji monitoruje sposób wdrażania przez organizacje producentów i ich zrzeszenia strategii krajowej w programach operacyjnych.”,
- g) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
 - „8. Do egzekucji należności wynikających z decyzji, o których mowa w ust. 1 pkt 5, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”,
- h) w ust. 14 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) identyfikację w systemie księgowym sprzedaży przez organizację producentów i zrzeszenie organizacji producentów produktów pochodzących od członków oraz podmiotów niebędących członkami, z grupy produktów, ze względu na

którą dana organizacja albo zrzeszenie organizacji producentów zostały uznane.”,

i) dodaje się ust. 16 w brzmieniu:

„16. Jeżeli w roku realizacji programu operacyjnego organizacja producentów albo zrzeszenie organizacji producentów wykorzystuje środki funduszu operacyjnego niezgodnie z art. 32 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, kwotę pomocy finansowej za ten rok zmniejsza się o wysokość środków z funduszu operacyjnego, wykorzystanych niezgodnie z art. 32 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, maksymalnie do wartości 5% kwoty pomocy finansowej przyznanej na ten rok.”;

3) po art. 9a dodaje się art. 9b–9f w brzmieniu:

„Art. 9b. 1. Prezes Agencji oblicza, w sposób określony w art. 8a ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 2017/892, odsetek produkcji owoców i warzyw, o którym mowa w tym przepisie, sprzedanej przez wszystkie organizacje producentów oraz udostępnia informację o tym odsetku na stronie internetowej Agencji w terminie do dnia 30 listopada każdego roku.

2. Odsetek produkcji owoców i warzyw, o którym mowa w ust. 1, jest wykorzystywany na potrzeby:

- 1) zatwierdzania funduszy operacyjnych oraz programów operacyjnych organizacji producentów albo zrzeszeniu organizacji producentów,
- 2) obliczania wartości pomocy finansowej w odniesieniu do funduszu operacyjnego zatwierzonego

– na rok następujący po roku udostępnienia na stronie internetowej Agencji informacji o odsetku produkcji owoców i warzyw.

3. W obliczeniu, o którym mowa w ust. 1, wykorzystuje się dane dostępne w terminie sporządzania tego obliczenia zawarte w rocznym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 54 lit. b rozporządzenia nr 2017/891, oraz dane dostępne w terminie sporządzania tego obliczenia dotyczące towarowej produkcji owoców, warzyw, grzybów oraz ziół w Rzeczypospolitej Polskiej udostępniane na podstawie przepisów o statystyce publicznej.

Art. 9c. Jeżeli inwestycja nabyta w ramach realizacji programu operacyjnego jest wykorzystywana niezgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. a rozporządzenia nr 2017/891:

- 1) w okresie, o którym mowa w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. b rozporządzenia nr 2017/891,
- 2) w innym okresie – w przypadku gdy w strategii krajowej został określony taki okres, na podstawie art. 31 ust. 5 akapit drugi rozporządzenia nr 2017/891

– organizacja producentów albo zrzeszenie organizacji producentów zwraca kwotę pomocy finansowej przyznanej na inwestycję wraz z odsetkami naliczanymi zgodnie z art. 67 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2017/891.

Art. 9d. Kwotę pomocy podlegającą zwrotowi, o której mowa w art. 9c, ustala w drodze decyzji dyrektor oddziału regionalnego Agencji proporcjonalnie do okresu, w którym inwestycja nabyta w ramach realizacji programu operacyjnego była wykorzystywana niezgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. a rozporządzenia nr 2017/891.

Art. 9e. Jeżeli, w przypadku inwestycji, dla których okres realizacji zobowiązań nie upłynął, organizacja producentów lub jej członek albo zrzeszenie organizacji producentów uniemożliwia dyrektorowi oddziału regionalnego Agencji przeprowadzenie kontroli wykorzystywania inwestycji zgodnie z przeznaczeniem opisanym w zatwierdzonym programie operacyjnym:

- 1) w okresie, o którym mowa w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. b rozporządzenia nr 2017/891,
- 2) w innym okresie – w przypadku gdy w strategii krajowej został określony taki okres na podstawie art. 31 ust. 5 akapit drugi rozporządzenia nr 2017/891

– organizacja producentów albo zrzeszenie organizacji producentów zwraca 100% otrzymanej pomocy finansowej wraz z odsetkami naliczanymi zgodnie z art. 67 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2017/891.

Art. 9f. Kwotę pomocy podlegającą zwrotowi, o której mowa w art. 9e, ustala w drodze decyzji dyrektor oddziału regionalnego Agencji.”;

- 4) w art. 12:
- a) w ust. 1 w pkt 6:
 - lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) sposobu zagospodarowania przez jednostki organizacyjne lub osoby fizyczne, o których mowa w pkt 1 lit. a oraz b, owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży,”,
 - dodaje się lit. c w brzmieniu:
„c) realizacji przez organizacje producentów i ich zrzeszenia wycofywania z rynku zgodnie z tytułem II rozdziału III sekcją 5 rozporządzenia nr 2017/891.”,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Wniosek o wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a oraz b, składa się na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na stronie internetowej Agencji.”,
 - c) w ust. 3 w pkt 4 lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) przekazywania Prezesowi Agencji świadectwa przyjęcia owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży.”;
- 5) w art. 13 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) informacje o każdej zmianie składu członkowskiego organizacji producentów albo zrzeszenia organizacji producentów – w terminie 14 dni od dnia dokonania zmiany;”;
- 6) w art. 15 w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) przekazuje Prezesowi Agencji kopię protokołu kontroli owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, sporządzonego przez wojewódzkiego inspektora.”.

Art. 2. Do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 3. W przypadku dokonania przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zmiany, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, informację o tej zmianie przekazuje się w terminie, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa ma na celu wprowadzenie w ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2022 r. poz. 2101), zwanej dalej „ustawą z dnia 19 grudnia 2003 r.” lub „ustawą zmienianą”, najbardziej istotnych zmian wynikających z przepisów Komisji Europejskiej dotyczących przyznawania pomocy finansowej ze środków Unii Europejskiej organizacjom producentów w sektorze owoców i warzyw i ich zrzeszeniom. Są to:

- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mają być stosowane w tych sektorach, a także zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 4, z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 2017/891” oraz
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/892 z dnia 13 marca 2017 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 57, z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 2017/892”. Przywołane wyżej przepisy Komisji Europejskiej podlegały zmianom w latach 2018–2021.

Analiza procesu wykonywania ww. przepisów wskazuje, że jest konieczne wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. w celu ich skuteczniejszego i bardziej optymalnego stosowania. Zmiany przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. wynikają również z doświadczeń Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej „Agencją”, zdobytych podczas wieloletniego administrowania mechanizmem przyznawania pomocy finansowej wstępnie uznanym grupom producentów i uznanym organizacjom producentów owoców i warzyw, w tym wyroków sądów administracyjnych.

Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej w najbliższej perspektywie finansowej przewiduje wdrażanie szeregu tzw. interwencji, określonych przez państwa członkowskie w krajowych planach strategicznych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki

rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/2115”. Powołane wyżej przepisy Komisji Europejskiej regulujące szczegółowo uznawanie i finansowanie organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw i ich zrzeszeń, w tym międzynarodowych organizacji i zrzeszeń, zostaną w dużej części uchylone. W rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/126 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 o dodatkowe wymogi w odniesieniu do niektórych rodzajów interwencji określonych przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR na lata 2023–2027 na podstawie tego rozporządzenia, jak również o przepisy dotyczące współczynnika dotyczącego normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC) nr 1 (Dz. Urz. UE L 20 z 31.01.2022, str. 52), nakreślono ogólne zasady dotyczące interwencji możliwych do wdrożenia w ramach planów strategicznych, w tym w sektorze owoców i warzyw. Natomiast państwa członkowskie będą musiały określić w swoich krajowych przepisach szczegółowe zasady obsługi programów operacyjnych, w ramach których będą wdrażane interwencje wskazane przez te państwa w ich planach strategicznych. Nowe regulacje UE wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2023 r., na ich podstawie są już opracowywane stosowne krajowe przepisy, natomiast przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. zostaną docelowo uchylone. Jednakże, w związku z możliwością kontynuowania do końca 2025 r. realizacji działań i inwestycji ujętych w programach operacyjnych opracowanych na podstawie dotychczasowych przepisów, tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013”, oraz ww. rozporządzeń Komisji Europejskiej zmienione niniejszym projektem przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. będą miały zastosowanie do obsługi przez organy Agencji programów operacyjnych zatwierdzonych w oparciu o dotychczasowe przepisy i wdrażanych do końca 2025 r. Wynika to z przepisów przejściowych określonych w art. 5 ust. 4 i ust. 6 akapit pierwszy lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji,

etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 262), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/2117”, a także w art. 10 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220 z dnia 23 grudnia 2020 r. ustanawiającego niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) w latach 2021 i 2022 oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do zasobów i stosowania w latach 2021 i 2022 oraz rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do zasobów i rozdziału takiego wsparcia na lata 2021 i 2022 (Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 1).

W niniejszym projekcie dokonuje się korekt przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. odnoszących się do obsługi wniosków o zatwierdzenie programów operacyjnych, wysokości wydatków i funduszy operacyjnych oraz o przyznanie pomocy finansowej, co pozwoli na prawidłowe stosowanie przepisów Unii w tym zakresie. Wprowadzono również sankcje za niewywiązywanie się z podjętych na podstawie przepisów unijnych zobowiązań wobec inwestycji zakupionych ze współfinansowaniem ze środków publicznych, a także za uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli wywiązywania się z podjętych zobowiązań oraz za wykorzystywanie środków funduszu operacyjnego niezgodnie z ich przeznaczeniem.

W **art. 1 pkt 1** projektu ustawy dodaje się ust. 1a w art. 1 ustawy zmienianej, w którym wskazuje się, że przepisy ustawy nie mają zastosowania do programów operacyjnych innych niż objęte przepisami art. 5 ust. 4 i ust. 6 akapit pierwszy lit. c rozporządzenia 2021/2117, co oznacza, że mają zastosowanie do programów operacyjnych realizowanych na dotychczasowych zasadach, wynikających z rozporządzenia nr 1308/2013 w kształcie sprzed wprowadzenia w nim zmian rozporządzeniem 2021/2117.

Przepisy **art. 1 pkt 2** projektu ustawy odnoszą się do zmian wprowadzonych w art. 9a ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. dotyczących kompetencji dyrektora oddziału regionalnego Agencji i obowiązków organizacji producentów i ich zrzeszeń związanych z realizacją programów operacyjnych i wnioskowaniem o przyznanie pomocy finansowej.

W **art. 1 pkt 2 lit. a tiret pierwsze** projektu ustawy zmieniono brzmienie pkt 5 w art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej. Przepis ten wskazuje, że dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzje w sprawie wymierzania kar, z tym, że wyrażenie „kary pieniężne” zmieniono

na „kary administracyjne” zgodnie z przepisami tytułu II rozdziału V sekcji 3 rozporządzenia nr 2017/891 i odwołano się do aktualnych przepisów UE.

Z uwagi na to, że kary określone w zmienionym przepisie art. 9a ust. 1 pkt 5 obejmują również kary przewidziane w art. 64 rozporządzenia nr 2017/891 wobec odbiorców produktów wycofanych, tj. jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a i b ustawy zmienianej, dotychczasowy pkt 6 w art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej odnoszący się do tych kar został uchylony w **art. 1 pkt 2 lit. a tiret drugie** projektu ustawy.

W **art. 1 pkt 2 lit. a tiret trzecie** projektu ustawy uchylono pkt 8 w art. 9a ust. 1 uprawniający dyrektora oddziału regionalnego Agencji do wydania decyzji w sprawie wyłączenia organizacji producentów lub zrzeszenia organizacji producentów ze wsparcia w ramach programu operacyjnego w kolejnym roku jego realizacji. Przepis ten wynikał z nieobowiązujących aktualnie przepisów Unii dotyczących sytuacji, gdy stwierdzono popełnienie przez daną organizację lub zrzeszenie oszustwa w odniesieniu do pomocy objętej przepisami regulującymi wspólną organizację rynków produktów rolnych. Obecnie, w myśl art. 60 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 2017/891, w sytuacji stwierdzenia oszustwa wyłącza się organizację producentów lub zrzeszenie z uznania w kolejnym roku.

W **art. 1 pkt 2 lit. b** projektu ustawy dodano ust. 1a w art. 9a ustawy zmienianej, w którym wprowadzono nową kompetencję dla dyrektora oddziału regionalnego Agencji umożliwiającą odroczenie programu operacyjnego na rok, w sytuacji zatwierdzenia go po terminie wynikającym z przepisów UE. Zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia nr 2017/891 programy operacyjne, które mają być realizowane w danym roku, powinny być zatwierdzone do dnia 15 grudnia roku poprzedniego, a wyjątkowo z należycie uzasadnionych przyczyn mogą być zatwierdzone po tej dacie, najpóźniej do dnia 20 stycznia. Zgodnie z art. 7 rozporządzenia nr 2017/892 programy operacyjne zatwierdzone do dnia 15 grudnia realizowane są od dnia 1 stycznia następnego roku. Realizacja programów zatwierdzonych po dniu 15 grudnia powinna zostać odroczone na rok. Agencja przedstawiła wyroki sądów administracyjnych, z których wynika, że kompetencja dyrektora oddziału regionalnego Agencji do odraczania programu operacyjnego powinna być umocowana ustawowo. Dlatego zaproponowano, aby w decyzjach w sprawie zatwierdzenia programu operacyjnego albo jego zmiany oraz w decyzjach zatwierdzających częściowe programy operacyjne zrzeszeń organizacji producentów, o których mowa w art. 9a ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2, wydanych po terminie określonym w art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 2017/892, dyrektor oddziału regionalnego Agencji rozstrzygał również o odroczeniu programu zgodnie z tym przepisem.

Dotychczasowe przepisy art. 9a ust. 2 ustawy zmienianej przewidywały określenie w decyzjach w sprawie przyznania pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego oraz w sprawie corocznego rozliczenia środków finansowych obniżek pomocy finansowej, jeśli wynikały one z przepisów Unii Europejskiej. W **art. 1 pkt 2 lit. c** projektu ustawy zmieniono brzmienie tego przepisu, dodając możliwość zwiększenia kwoty pomocy, i doprecyzowano, że kwotę obniżki określa się w dodanym w art. 9a ust. 16, w którym wprowadzono możliwość zmniejszenia pomocy za wykorzystywanie środków funduszu operacyjnego niezgodnie z przeznaczeniem, tj. wyłącznie do finansowania zatwierdzonych programów operacyjnych, co wynika z art. 32 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 lub w przypadkach określonych w art. 61 ust. 3 i 6 rozporządzenia nr 2017/891 mówiących o karach za niekwalifikowalne kwoty. Natomiast możliwość zwiększenia kwoty pomocy finansowej wynika z przepisów art. 34 ust. 3 rozporządzenia nr 1308/2013. Zgodnie z art. 34 ust. 1 rozporządzenia nr 1308/2013 unijna pomoc finansowa na dofinansowanie funduszu operacyjnego jest równa faktycznie wpłaconej na ten fundusz kwocie składek (przez organizację lub jej członków) i jest ograniczona do 50% faktycznie poniesionych wydatków. Możliwe jest zwiększenie kwoty pomocy ze środków Unii z 50% do 60% w związku z zaistnieniem co najmniej jednego z warunków, o których mowa w art. 34 ust. 3 tego rozporządzenia. Przykładowo, zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. d rozporządzenia nr 1308/2013, możliwość zwiększenia kwoty pomocy do 60% faktycznie poniesionych wydatków dotyczy pierwszego programu operacyjnego przedstawionego przez organizację producentów powstałą w wyniku połączenia z inną organizacją producentów – takie sytuacje miały miejsce w Polsce. Na podstawie art. 34 ust. 3 lit. e ww. rozporządzenia zwiększoną kwotę pomocy otrzyma zrzeczenie organizacji producentów na realizację swojego pierwszego programu operacyjnego. Z kolei, zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. f ww. rozporządzenia, jest możliwe zwiększenie kwoty pomocy, w sytuacji gdy program operacyjny został przedłożony w państwie członkowskim, w którym organizacje producentów wprowadzają do obrotu mniej niż 20% wyprodukowanych owoców i warzyw. Taka sytuacja jest możliwa do zastosowania i była już stosowana, gdyż poziom zorganizowania rynków owoców i warzyw w Polsce oscyluje w okolicach 20%.

W **art. 1 pkt 2 lit. d** projektu dodano w art. 9a ustawy zmienianej nową regulację odnoszącą się do wsparcia za produkty podlegające operacji wycofania z rynku w ramach wdrażanych w programie operacyjnym działań kryzysowych. W ust. 2a wskazano, że wsparcie, o którym mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia nr 2017/891, tj. wsparcie za produkty wycofywane z rynku w ramach tej operacji, objęte pomocą finansową, o której mowa w ust. 1

pkt 3 tego artykułu, ustala się jako kwotę równą cenie zakupu produktu objętego tym wsparciem od producenta, przy czym wsparcie to wynosi nie więcej niż kwoty określone w załączniku IV do rozporządzenia nr 2017/891. W przypadku produktów niewymienionych w załączniku IV do rozporządzenia nr 2017/891 wsparcie nie przekracza maksymalnej wysokości rekompensat określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 16. Przy czym użycie wyrazu „rekompensaty” w krajowych przepisach wynika z tego, że tak dawniej w przepisach UE było określone wsparcie za wycofywanie z rynku.

Kolejna zmiana dotyczy sposobu ustalania rocznego pułapu pomocy na dofinansowanie funduszu operacyjnego. W **art. 1 pkt 2 lit. e** projektu zmieniono brzmienie ust. 3 w art. 9a ustawy zmienianej, wskazując że dyrektor oddziału regionalnego oblicza roczny pułap pomocy w sposób określony w art. 23 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 2017/891, który wskazuje metodę alternatywną do wskazanej w art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia, i przewiduje, że państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wykorzystaniu rzeczywistych wartości produkcji sprzedanej w danym okresie referencyjnym danej organizacji producentów lub danego zrzeszenia organizacji. Ten sposób obliczania pułapu unijnej pomocy finansowej ma zastosowanie jedynie do organizacji i zrzeszeń niemających międzynarodowego charakteru. Aktualnie w Polsce nie ma międzynarodowych organizacji i zrzeszeń, można więc założyć, że zmieniony przepis będzie się odnosił do wszystkich organizacji i zrzeszeń, które będą wdrażały program operacyjny zatwierdzony na dotychczasowych zasadach w okresie przejściowym, tj. maksymalnie do końca 2025 r. Przepis ten uwzględniono na wniosek organizacji producentów, aby do obliczeń wykorzystywać rzeczywiste wartości produkcji sprzedanej członków organizacji, którzy byli członkami w okresie referencyjnym, a następnie w dowolnym momencie, z różnych powodów, przestali nimi być. Okres referencyjny stosowany przy określeniu wartości owoców i warzyw sprzedanych został określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie upoważnienia z art. 19 ust. 2 pkt 4 ustawy zmienianej.

W **art. 1 pkt 2 lit. f** projektu uzupełniono ust. 6 art. 9a ustawy zmienianej, doprecyzowując że dyrektor oddziału regionalnego Agencji monitoruje sposób wdrażania strategii krajowej również w programach operacyjnych zrzeszeń organizacji, nie tylko organizacji producentów, w związku z czym przepis ten otrzymał nowe brzmienie.

Zmiana w **art. 1 pkt 2 lit. g** projektu jest zmianą porządkową – nowe brzmienie ust. 8 omawianej jednostki redakcyjnej wynika z uchylecia pkt 6 w ust. 1.

Zmiana w **art. 1 pkt 2 lit. h** projektu dotyczy art. 9a ust. 14 pkt 2 i polega na zastąpieniu wyrazu „utworzone” wyrazem „uznane” w odniesieniu do grupy produktów, ze względu na

którą organizacja producentów lub zrzeszenie zostały uznane. Istotne jest wskazanie, że organizacja lub zrzeszenie prowadzi rachunkowość w sposób umożliwiający identyfikację sprzedaży produktów pochodzących od członków niebędących członkami danej organizacji lub zrzeszenia, z grupy produktów, ze względu na które ta organizacja lub to zrzeszenie otrzymały status uznania.

W związku z pojawiającymi się przypadkami wykorzystywania przez organizacje producentów środków finansowych zgromadzonych na rachunku funduszu operacyjnego w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem, jakim powinno być, zgodnie z art. 32 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, finansowanie jedynie kwalifikujących się wydatków zatwierdzonych w programie operacyjnym, zaproponowano sankcję polegającą na zmniejszeniu kwoty udzielonej pomocy finansowej za dany rok o kwotę środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, maksymalnie do wartości 5% kwoty pomocy przyznanej na dany rok. Zgodnie z przepisami UE do finansowania kwalifikują się wyłącznie wydatki w kwocie netto, a zdarzały się przypadki przelewu z rachunku funduszu operacyjnego za wydatek związany z programem operacyjnym w kwocie brutto, co następnie było korygowane, ale często w dużym odstępie czasu od dokonania wydatku. Utrudnia to identyfikację i ustalenie prawidłowej wartości każdego pojedynczego wydatku związanego z realizacją programu na dany moment. Wykorzystanie środków funduszu niezgodnie z przeznaczeniem było w takich sytuacjach przejściowe, ostatecznie środki zostały wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem. Zaproponowana sankcja ma charakter dyscyplinujący i jest proporcjonalna do stopnia przewinienia. Natomiast w sytuacjach przelewu z rachunku funduszu operacyjnego środków na wydatki niezwiązane z realizacją programu operacyjnego, stosuje się sankcje wynikające z przepisów UE nakładane na podstawie art. 61 rozporządzenia nr 2017/891. Sankcję za opisane powyżej przejściowe wykorzystywanie środków funduszu niezgodnie z przeznaczeniem przewidziano w **art. 1 pkt 2 lit. i** projektu, tj. w dodanym w art. 9a ustawy zmienianej ust. 16

W **art. 1 pkt 3** projektowanej ustawy dodano w ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. art. 9b –9f. W art. 9b w ust. 1 wskazano Prezesa Agencji jako organ właściwy do corocznego obliczania odsetka wartości produkcji owoców i warzyw sprzedanej przez wszystkie organizacje producentów funkcjonujące w Polsce w stosunku do łącznej wartości produkcji owoców i warzyw sprzedanych w Polsce. W sytuacji gdy odsetek ten wyniesie mniej niż 20%, to zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1308/2013, dyrektor oddziału regionalnego Agencji będzie mógł, zatwierdzając organizacji producentów lub zrzeszeniu kwotę pomocy na

dany rok realizacji programu operacyjnego, uwzględnić w niej zwiększenie poziomu unijnej pomocy z 50% do 60%. W przepisie tym wskazano także, że Prezes Agencji oblicza ww. odsetek w sposób określony w art. 8a ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 2017/892, zgodnie z którym państwa członkowskie stosujące alternatywną metodę obliczania pułapu pomocy finansowej określoną w art. 23 ust. 3 rozporządzenia nr 2017/891 obliczają odsetek produkcji owoców i warzyw sprzedanej dla każdego roku trwania programu operacyjnego jako część wartości produkcji sprzedanej przez organizacje producentów w danym państwie członkowskim w stosunku do łącznej wartości produkcji owoców i warzyw sprzedanej w danym państwie członkowskim w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, w którym pomoc zatwierdzono. W ust. 2 wskazano, że obliczony odsetek jest wykorzystywany na potrzeby zatwierdzania funduszy operacyjnych oraz programów operacyjnych organizacji producentów rozpoczynających się od roku następującego bezpośrednio po roku publikacji informacji o odsetku oraz na potrzeby obliczania wartości pomocy finansowej w odniesieniu do funduszu operacyjnego zatwierdzonego na rok następujący bezpośrednio po roku publikacji. W ust. 3 wskazano, że w obliczeniach, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje się dane zawarte w rocznym sprawozdaniu, które Prezes Agencji przekazuje Komisji każdego roku do dnia 15 listopada, zgodnie z art. 54 lit. b rozporządzenia nr 2017/891 w odniesieniu do wartości produkcji sprzedanej przez organizacje producentów i ich zrzeszenia oraz dane dotyczące towarowej produkcji owoców, warzyw, grzybów i ziół w Rzeczypospolitej Polskiej udostępniane na podstawie przepisów o statystyce publicznej. Istotne jest, że do obliczenia poziomu zorganizowania rynku są wykorzystywane dane dostępne w terminie sporządzania tego obliczenia. Dane te zarówno dotyczące wartości produkcji sprzedanej przez organizacje producentów, jak i publikowane przez Główny Urząd Statystyczny, mogą zostać zmienione w późniejszym okresie, ale z uwagi na fakt, że obliczony odsetek jest wykorzystywany na potrzeby zatwierdzania programów i funduszy operacyjnych oraz obliczania wysokości pomocy finansowej na rok następujący po roku jego publikacji, co ma nastąpić co do zasady do dnia 15 grudnia roku, w którym odsetek ten jest obliczony i opublikowany, odsetek ten nie powinien ulec zmianie.

W art. 31 ust. 5 akapit pierwszy rozporządzenia nr 2017/891 określono zobowiązania w odniesieniu do środków trwałych zakupionych w ramach realizowanych przez organizacje producentów programów operacyjnych. Zgodnie z art. 31 ust. 5 lit. a ww. rozporządzenia inwestycje w środki trwałe powinny być wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem opisanym w programie operacyjnym, zgodnie z lit. b powołanego przepisu powinny być własnością

i w posiadaniu beneficjenta przez okres amortyzacji podatkowej, a zgodnie z lit. c, w przypadku gdy organizacja producentów jest właścicielem, a członek organizacji producentów jest właścicielem faktycznym środka trwałego, którego dotyczy inwestycja, organizacja producentów ma prawo dostępu do tego składnika aktywów podczas obowiązywania okresu amortyzacji podatkowej. Ww. przepisy unijne nakazują odzyskanie pomocy i jej zwrot do budżetu UE w przypadku sprzedania inwestycji zakupionej lub nabytej w ramach programu operacyjnego przed zakończeniem okresu amortyzacji podatkowej. Jednakże ani przepisy Unii Europejskiej, ani przepisy krajowe nie określają kar za niedotrzymanie podjętych zobowiązań, za wyjątkiem sprzedaży inwestycji. W projektowanej ustawie przewidziano zatem wprowadzenie sankcji w przypadku niewywiązywania się organizacji producentów z podjętych zobowiązań w zakresie wykorzystywania inwestycji zgodnie z jej przeznaczeniem. Zgodnie z art. 76 rozporządzenia nr 2017/891 państwa członkowskie stosują kary na szczeblu krajowym w odniesieniu do nieprawidłowości dotyczących wymogów określonych w przepisach unijnych. Kary te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony interesów finansowych Unii. W związku z tym w ustawie zmienianej dodano art. 9c, w którym wskazano, że jeżeli w okresie, o którym mowa w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. b rozporządzenia nr 2017/891, tj. w okresie amortyzacji podatkowej lub 10 lat, w zależności od tego, który okres jest krótszy, a w przypadku gdy w strategii krajowej został określony inny okres na podstawie art. 31 ust. 5 akapit drugi rozporządzenia nr 2017/891, to w tym innym okresie, inwestycja nabyta w ramach realizacji programu operacyjnego jest wykorzystywana niezgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. a rozporządzenia nr 2017/891, organizacja albo zrzeszenie zwraca kwotę pomocy przyznanej na tę inwestycję z odsetkami naliczanymi zgodnie z art. 67 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2017/891.

W art. 9d wskazano, że kwotę podlegającą zwrotowi ustala dyrektor oddziału regionalnego Agencji w drodze decyzji proporcjonalnie do okresu, w którym nie dotrzymano zobowiązania, o którym mowa w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. a rozporządzenia nr 2017/891. Zobowiązanie, jakie podejmuje organizacja producentów, dotyczy zarówno wykorzystywania inwestycji realizowanych w ramach programu operacyjnego zgodnie z przeznaczeniem opisanym w zatwierdzonym programie operacyjnym, jak i zachowania warunków kwalifikowalności, o których mowa w art. 31 ust. 4 tego rozporządzenia. Zapropionowana sankcja jest analogiczna do już stosowanych przez Agencję w mechanizmach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, np. w poddziałaniu „Wsparcie inwestycji

w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” w ramach PROW 2014–2020. Nie jest zasadne wskazywanie w decyzjach w sprawie zwrotu pomocy terminu zwrotu z uwagi na wynikający z przepisów UE sposób naliczania odsetek. Zgodnie z art. 67 ust. 1 akapit drugi lit. a rozporządzenia nr 2017/891 odsetki są naliczane na podstawie okresu, który upłynął między otrzymaniem nienależnej płatności a jej zwrotem przez beneficjenta, dlatego zwrot pomocy powinien nastąpić możliwie jak najszybciej. W innych mechanizmach WPR, np. pomocy udzielanej w ramach PROW 2014–2020, odsetki nalicza się od terminu wskazanego w decyzji. Agencja przyjęła w procedurach, że gdy decyzja ustalająca kwotę do zwrotu stanie się ostateczna, do beneficjenta wysyłane jest upomnienie z pouczeniem, że w przypadku niewykonania obowiązku w całości w terminie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania egzekucyjnego. Do egzekucji należności zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.).

W dodanym art. 9e ustawy zmienianej wprowadzono sankcję polegającą na zwrocie 100% otrzymanej pomocy finansowej wraz z odsetkami za uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli realizacji zobowiązania wykorzystywania inwestycji nabytych w ramach programu operacyjnego zgodnie z przeznaczeniem. Sankcja ta będzie miała zastosowanie w przypadku uniemożliwienia przeprowadzenia kontroli w okresie, o którym mowa w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. b rozporządzenia nr 2017/891, tj. w okresie amortyzacji danej inwestycji lub 10 lat, a w przypadku gdy w krajowej strategii został określony inny okres, w tym innym okresie, w odniesieniu do inwestycji, dla których okres realizacji zobowiązań nie upłynął. Pomoc finansowa jest zwracana wraz z odsetkami, naliczanymi zgodnie z art. 67 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2017/891. W art. 9f określono, że dyrektor oddziału Agencji wydaje decyzję w sprawie zwrotu pomocy, o którym mowa w art. 9e. Należy wyjaśnić, że jeśli jest możliwe przeprowadzenie kontroli lub kontrolowany wprawdzie utrudnia przeprowadzenie kontroli, ale ostatecznie jest ona możliwa i w rezultacie jest możliwa ocena, czy inwestycja jest wykorzystywana zgodnie z przeznaczeniem czy nie, kwotę zwrotu pomocy można ustalić proporcjonalnie do okresu naruszenia. Natomiast, jeśli nie jest w ogóle możliwa weryfikacja dotrzymywania podjętych zobowiązań z winy beneficjenta, a tym samym nie jest możliwe potwierdzenie, czy inwestycja jest wykorzystywana zgodnie z przeznaczeniem, zwrot całej kwoty pomocy jest sankcją proporcjonalną.

Należy dodać, że przepisy UE nie zobowiązują do powiadamiania podmiotów kontrolowanych o planowanym terminie kontroli. Zgodnie z art. 27 ust. 4 rozporządzenia

nr 2017/892 dopuszcza się wcześniejsze powiadomienie o planowanej kontroli na miejscu, pod warunkiem że nie zagrazi to realizacji jej celu. W praktyce, zgodnie z procedurami Agencji, dopuszcza się powiadomienie przedstawiciela organizacji producentów o kontroli, w tym kontroli zobowiązań wieloletnich. Możliwa jest także zmiana terminu kontroli. W powiadomieniu należy każdorazowo poinformować kontrolowanego o skutkach uniemożliwienia przeprowadzenia czynności kontrolnych.

Kolejne zmiany wprowadzone w **art. 1 pkt 4** projektu dotyczą art. 12 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. dotyczącego uznawania i wpisywania do rejestru prowadzonego przez Prezesa Agencji odbiorców produktów wycofywanych z rynku w ramach działania kryzysowego wdrażanego w ramach programów operacyjnych. Operacja wycofania z rynku czy też nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży, jak to dotychczas było określone w ustawie, polega na przekazaniu owoców i warzyw uprawnionemu odbiorcy, tj. jednostce organizacyjnej lub osobie fizycznej wybranej z rejestru prowadzonego przez Prezesa Agencji. Odbiorca produktów wycofanych zagospodarowuje otrzymane produkty zgodnie z rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 17 ustawy zmienianej, tj. przeznaczają je na bezpłatną dystrybucję albo na pasze dla zwierząt.

W **art. 1 pkt 4 lit. a** projektu ustawy zmieniono brzmienie pkt 6 lit. b i dodano lit. c w art. 12 ust. 1 ustawy zmienianej. Przepis ten dotyczy przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji operacji wycofania z rynku. Dotychczasową lit. b rozbito na dwie jednostki redakcyjne b i c. Prezes Agencji przeprowadza bowiem kontrole w zakresie sposobu zagospodarowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży otrzymanych od organizacji producentów lub ich zrzeszeń przez uprawnionych do tego odbiorców (lit. b) oraz kontrole w zakresie realizacji przez organizacje producentów lub ich zrzeszenia wycofywania z rynku, zgodnie z tytułem II rozdziałem III sekcją 5 rozporządzenia nr 2017/891 (lit. c).

W **art. 1 pkt 4 lit. b** projektu dodano w art. 12 ustawy zmienianej ust. 2a, w którym na wniosek Agencji wskazano, że wniosek o wydanie decyzji w sprawie uznania jednostki organizacyjnej za organizację charytatywną bądź wyznaczenia innych jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych jako uprawnionych do odbioru owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, składa się na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na stronie internetowej Agencji.

Ponadto w **art. 1 pkt 4 lit. c** projektowanej ustawy zmieniono brzmienie ust. 3 pkt 4 lit. c w art. 12 ustawy zmienianej w związku z zastąpieniem nazwy dokumentu potwierdzającego odbiór owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży od organizacji producentów przez

uprawnionych odbiorców z „świadczenia przejęcia” na „świadczenie przyjęcia”. „Świadczenie przejęcia” jest bowiem terminem użytym w art. 47 ust. 1 rozporządzenia nr 2017/891, określającym dokument poświadczający przejęcie produktów wycofanych od uprawnionego odbiorcy przez osobę trzecią, tj. osobę uprawnioną do ostatecznego wykorzystania tych produktów, zgodnie z art. 34 ust. 4 lit. a rozporządzenia nr 1308/2013. Niezasadne jest używanie tego samego terminu w odniesieniu do dwóch różnych dokumentów.

W **art. 1 pkt 5** projektu ustawy wprowadzono zmianę w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. dotyczącej obowiązków informacyjnych organizacji producentów i ich zrzeszeń. Zmiana polega na wydłużeniu terminu na przekazywanie informacji o każdej zmianie składu członkowskiego z 7 do 14 dni.

W **art. 1 pkt 6** projektu ustawy zmienia się brzmienie pkt 2 w art. 15 ust. 5 zmienianej ustawy. Organizacje producentów i ich zrzeszenia będą zobowiązane do przekazywania Prezesowi Agencji kopii protokołu kontroli owoców i warzyw objętych operacją wycofania z rynku przeprowadzonej przez wojewódzkiego inspektora, a nie oświadczenia o tym, że owoce i warzywa nieprzeznaczone do sprzedaży spełniają wymagania jakości handlowej. Takie oświadczenie jest wymagane zgodnie z art. 44 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2017/891, jako element powiadomienia o zamiarze wycofania produktów. Natomiast protokół kontroli jest dokumentem wystawianym po zgłoszeniu zamiaru, a przed przeprowadzeniem omawianej operacji kryzysowej, poświadczającym że owoce i warzywa nieprzeznaczone do sprzedaży spełniają wymagania norm jakości handlowej wynikające z przepisów unijnych. Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej wojewódzki inspektor kontroluje, czy owoce i warzywa nieprzeznaczone do sprzedaży spełniają wymagania w zakresie jakości handlowej. Z przebiegu kontroli sporządza się protokół. Przekazywanie kopii protokołu kontroli nie jest nowym wymogiem, zatem dodanie takiego przepisu jest uporządkowaniem i sformalizowaniem wymagania już funkcjonującego wobec organizacji producentów. Stąd nie jest konieczne uwzględnienie w projektowanej ustawie przepisu przejściowego odnoszącego się do postępowań w sprawie zezwolenia na rozdysponowanie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Ponadto zmiana brzmienia pkt 2 w art. 15 ust. 5 zmienianej ustawy nie będzie miała wpływu na zmianę przepisów wydanych na podstawie upoważnienia, o którym mowa w art. 19 ust. 2 pkt 12. Należy wyjaśnić, że mimo wskazania w upoważnieniu całego ust. 5, zmianie ulega tylko

pkt 2, a upoważnienie realizuje tylko kwestie powiadamiania, które są zawarte wyłącznie w pkt 1, który nie ulega zmianie.

W **art. 2** projektowanej ustawy określono przepisy przejściowe, zgodnie z którymi do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 9a ust. 1 ustawy zmienianej, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

W **art. 3** projektowanej ustawy określono przepis przejściowy dotyczący sytuacji, w których jeżeli organizacja producentów dokona zmiany składu członkowskiego przed dniem wejścia w życie ustawy, to do poinformowania organu o tej zmianie będzie miał zastosowanie art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z uwagi na to, że nowy 14-dniowy termin jest bardziej korzystny dla organizacji.

Projektowany **art. 4** wskazuje, że ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia.

Projekt nie spowoduje zwiększenia wydatków z budżetu państwa ani z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy został zgłoszony do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Janusz Kowalski – Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Rafał Sęk – tel. 22 623 12 53 e-mail: rafal.sek@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 30 września 2022 r.</p> <p>Źródło: Prawo UE</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UC127</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Na podstawie przepisów Unii Europejskiej o wspólnej organizacji rynków rolnych (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), dalej „rozporządzenie nr 1308/2013”) jest możliwe współfinansowanie ze środków budżetu Unii funduszy operacyjnych organizacji producentów i ich zrzeszeń w sektorze owoców i warzyw, przeznaczonych na realizację działań i inwestycji ujętych w zatwierdzonym programie operacyjnym. W związku z planowanymi zmianami w nowej perspektywie finansowej WPR wdrażanie programów operacyjnych zatwierdzonych w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy rozporządzenia nr 1308/2013 będzie możliwe do końca 2025 r. Rok 2022 jest ostatnim rokiem, w którym można zatwierdzić trwający maksymalnie 3 lata program operacyjny realizowany w oparciu o dotychczasowe zasady.

Analiza procesu wykonywania przepisów ww. rozporządzenia i wydanych na jego podstawie aktów prawa wtórnego wskazuje, że jest konieczne wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2022 r. poz. 2101), zwanej dalej „ustawą z dnia 19 grudnia 2003 r.” w celu ich skuteczniejszego i bardziej optymalnego stosowania.

Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. brak możliwości:

- ustalania wysokości wsparcia za produkty podlegające operacji wycofywania z rynku,
- ustalania rocznego pułapu pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego, w sposób, o jaki wnioskuje organizacje producentów w tym sektorze,
- odraczania realizacji programu operacyjnego zatwierdzonego po terminie określonym w przepisach UE, tj. po dniu 15 grudnia,
- corocznego obliczania poziomu zorganizowania rynku, na podstawie którego jest możliwe zwiększenie wkładu finansowego Unii do funduszu operacyjnego i wskazanie sposobu obliczania tego odsetka.

Konieczne jest doprecyzowanie lub uzupełnienie niektórych przepisów m.in. o:

- uwzględnienie w decyzjach przyznających pomoc finansową kwot zwiększenia pomocy w przypadkach określonych w przepisach Unii lub kwot obniżki pomocy określonych w ustawie,
- przedkładanie kopii protokołu kontroli produktów objętych operacją wycofywania z rynku jako dowodu na spełnianie wymagań jakości handlowej tych produktów.

Ponadto z przepisów UE wynikają pewne zobowiązania w odniesieniu do inwestycji zakupionych lub nabytych w ramach programów operacyjnych z udziałem środków unijnych, ale nie ma sankcji za nieprzestrzeganie tych zobowiązań ani za uniemożliwianie przeprowadzania kontroli spełniania tych zobowiązań.

Nie przewidziano również w przepisach UE sankcji za wykorzystywanie funduszu operacyjnego, który ma służyć wyłącznie do finansowania programu operacyjnego, niezgodnie z jego przeznaczeniem. Powoduje to możliwość wykorzystywania przez beneficjentów pomocy inwestycji zakupionych ze współfinansowaniem ze środków publicznych, jak również środków funduszy operacyjnych niezgodnie z ich przeznaczeniem.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Niniejszym projektem ustawy wprowadzane są zmiany dotyczące wyłącznie części przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. odnoszących się do obsługi wniosków o zatwierdzenie programów operacyjnych, wysokości wydatków i funduszy operacyjnych oraz o przyznanie pomocy finansowej. Należy wskazać, że zmieniane przepisy, zgodnie z przejściowymi przepisami UE, mają zastosowanie wyłącznie do programów operacyjnych realizowanych na podstawie przepisów rozporządzenia nr 1308/2013, które zostały uchylone rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację

rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 262) i uchylenie to stosuje się z dniem 1 stycznia 2023 r.

Proponuje się dokonanie zmian przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. polegających na:

– przyjęciu sposobu określania wysokości wsparcia za produkty podlegające operacji wycofywania z rynku, uwzględniającego warunek, że wysokość kwoty wsparcia za takie produkty będzie niższa od ich aktualnych cen rynkowych, co będzie zapobiegać nieuzasadnionemu korzystaniu z tego działania kryzysowego, tj. wycofywania produktów z rynku zamiast wprowadzania ich do obrotu. Wysokość wsparcia za produkt wycofany z rynku będzie ustalana przez dyrektora oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) w oparciu o koszty poniesione przez organizację producentów na zakup produktu podlegającego wycofywaniu od producentów;

– wskazaniu sposobu ustalania rocznego pułapu pomocy na dofinansowanie funduszu operacyjnego organizacji producentów opisanego w art. 23 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mają być stosowane w tych sektorach, a także zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 4, z późn. zm.), dalej „rozporządzenie 2017/891”, jako metody alternatywnej do tej, o której mowa w art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia, co pozwoli na uwzględnienie rzeczywistej wartości produkcji sprzedanej producentów, którzy byli członkami danej organizacji lub zrzeszenia w okresie referencyjnym;

– przyznaniu Prezesowi ARiMR kompetencji w zakresie corocznego weryfikowania, czy spełniony jest warunek udzielenia organizacjom producentów owoców i warzyw lub ich zrzeszeniom zwiększonej pomocy, wynikający z przepisów rozporządzenia nr 1308/2013, tj. czy udział wartości produkcji owoców i warzyw skierowanej w Polsce na rynek za pośrednictwem organizacji producentów owoców i warzyw stanowi mniej niż 20% łącznej wartości produkcji sektora owoców i warzyw wprowadzonej do obrotu. Prezes ARiMR będzie obliczał ten odsetek, wykorzystując dostępne w terminie jego obliczania dane wynikające z rocznego sprawozdania na temat działalności organizacji producentów oraz dane publikowane przez GUS;

– uwzględnieniu w decyzjach przyznających pomoc finansową kwot zwiększenia pomocy w przypadkach określonych w przepisach UE oraz kwot obniżki wynikających z ustawy;

– wprowadzeniu obowiązku przedkładania kopii protokołu kontroli produktów objętych operacją wycofania z rynku, przeprowadzonej przez wojewódzkiego inspektora Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Obowiązek ten zastąpi wymóg wynikający z obecnie obowiązującej ustawy przedkładania oświadczenia o spełnianiu wymagań jakości handlowej. Oświadczenie takie jest wymagane zgodnie z przepisami UE na etapie powiadamiania o zamiarze przeprowadzenia operacji wycofania z rynku, natomiast przed dokonaniem operacji wycofania z rynku, organizacja producentów powinna przedstawić dowód spełniania wymagań jakości handlowej przez produkty podlegające tej operacji. Tylko produkty spełniające wymogi odpowiedniej normy handlowej lub minimalne wymogi wynikające z przepisów UE mogą być przedmiotem wsparcia w ramach tego działania kryzysowego.

W związku z ustanowieniem w przepisach UE pewnych wymogów i nieokreśleniem sankcji za ich nieprzebranie, jest konieczne określenie stosownych sankcji na poziomie krajowym. Upoważnienie to wynika z art. 76 rozporządzenia 2017/891, zgodnie z którym państwa członkowskie stosują kary na szczeblu krajowym w odniesieniu do nieprawidłowości dotyczących wymogów określonych w przepisach unijnych. Kary te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszać w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony interesów finansowych Unii.

W związku z tym przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. zostaną uzupełnione o możliwość zastosowania przez dyrektora oddziału regionalnego ARiMR następujących kar:

– za nieprzebranie przez organizację producentów zobowiązania wykorzystywania zgodnie z przeznaczeniem inwestycji zrealizowanych ze współfinansowaniem ze środków unijnych. Kara ta będzie polegać na zwrocie kwoty pomocy finansowej przyznanej na inwestycję wraz z odsetkami, ustalonej przez dyrektora oddziału regionalnego ARiMR, proporcjonalnie do okresu, w którym nie dotrzymano zobowiązania. Wprowadzenie tej kary ma zmotywować organizacje producentów do wykorzystywania inwestycji finansowanych z udziałem środków publicznych we właściwy sposób;

– za uniemożliwianie przeprowadzenia kontroli spełniania zobowiązania, o którym mowa wyżej;

– za wykorzystywanie przez organizację producentów owoców i warzyw środków finansowych zgromadzonych na funduszu operacyjnym w sposób niezgodny z przeznaczeniem. Kara będzie polegać na obniżce kwoty pomocy finansowej udzielonej danej organizacji za dany rok o kwotę wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, maksymalnie do 5% kwoty pomocy przyznanej, co zmotywuje organizacje do prawidłowego korzystania ze środków funduszu operacyjnego.

Niektóre przepisy ustawy wymagają zmian redakcyjnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W państwach członkowskich UE funkcjonują organizacje producentów w sektorze owoców i warzyw uznane na

podstawie przepisów rozporządzenia nr 1308/2013. Celem organizacji producentów jest poprawa siły negocjacyjnej rolników w relacjach z dużymi odbiorcami ich produktów. Wg stanu na 2020 r. niemal we wszystkich państwach członkowskich UE funkcjonowało łącznie 1573 (w tym w Polsce 192) organizacji producentów owoców i warzyw i 31 zrzeszeń.

Organizacje producentów owoców i warzyw i ich zrzeszenia mogą otrzymać z budżetu UE pomoc finansową na realizację programów operacyjnych, opracowanych w oparciu o krajowe strategie utworzone na potrzeby danego państwa członkowskiego.

Państwa członkowskie UE wdrażają powyższe regulacje unijne zgodnie ze swoim porządkiem prawnym. Za udzielanie wsparcia są odpowiedzialne agencje płatnicze działające w obszarze rolnictwa akredytowane na podstawie przepisów rozporządzenia (UE) nr 1306/2013. Doświadczenia takich agencji w poszczególnych państwach członkowskich, w tym również uwzględniające wyniki audytów przeprowadzanych przez Komisję Europejską i Europejski Trybunał Obrachunkowy, są wykorzystywane przy wprowadzaniu zmian w krajowych przepisach w celu poprawnego stosowania przepisów UE.

Komisja Europejska podsumowała, z jakimi problemami zetknęli się jej audytorzy w różnych państwach członkowskich UE w latach 2017–2019, i zaleciła, aby dostosować krajowe przepisy w celu zwiększenia efektywności kontroli i tym samym zapobiec utracie statusu uznania przez organizacje producentów lub zrzeszenia (kwestie te były omawiane na spotkaniach Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych w 2019 r. i w styczniu 2020 r.).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organizacje producentów owoców i warzyw i ich zrzeszenia	167 organizacji producentów owoców i warzyw i 1 zrzeszenie organizacji, w tym aktualnie 14 wdraża programy operacyjne (spośród których 3 są planowane do końca 2024 r.). W 2022 r. wpłynęło 6 wniosków o zatwierdzenie programów operacyjnych na lata 2023–2025.	Dane udostępnione przez Centralę ARiMR	Prawidłowe wdrażanie przepisów UE dotyczących funkcjonowania organizacji producentów owoców i warzyw, w szczególności w zakresie wydatkowania środków publicznych. Możliwe dodatkowe sankcje za niewywiązywanie się z obowiązków i za uniemożliwianie kontroli.
ARiMR	Centrala i 16 oddziałów regionalnych	Ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Wzmocnienie nadzoru nad przyznawaniem pomocy finansowej ze środków UE na podstawie znowelizowanych przepisów. Dostosowanie procedur do zmienionych przepisów ustawy.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt ustawy przesłano do następujących podmiotów:

- 1) Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 2) Business Centre Club;
- 3) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 4) Federacja Gospodarki Żywnościowej RP;
- 5) Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 6) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich;
- 7) Forum Związków Zawodowych;
- 8) Instytut Gospodarki Rolnej;
- 9) Konfederacja Lewiatan;
- 10) Krajowe Stowarzyszenie Producentów Czarnych Porzeczek;
- 11) Krajowy Sekretariat Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego NSZZ Solidarność '80;

- 12) Krajowa Rada Izb Rolniczych;
 - 13) Krajowa Rada Spółdzielcza;
 - 14) Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw;
 - 15) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza;
 - 16) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
 - 17) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
 - 18) Krajowy Związek Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw;
 - 19) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
 - 20) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
 - 21) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność’80”;
 - 22) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
 - 23) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
 - 24) Ogólnopolski Związek Producentów Warzyw;
 - 25) Polski Związek Ogrodnicy;
 - 26) Polski Związek Producentów Szparaga;
 - 27) Polski Związek Zawodowy Rolników;
 - 28) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 29) Rada Dialogu Społecznego;
 - 30) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
 - 31) Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych;
 - 32) Stowarzyszenie „Grupy Wielkopolskie”;
 - 33) Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa;
 - 34) Stowarzyszenie Plantatorów Borówki Amerykańskiej;
 - 35) Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw „Unia Owocowa”;
 - 36) Stowarzyszenie Producentów Owoców i Warzyw „CUIAVIA”;
 - 37) Stowarzyszenie Producentów Pomidorów i Ogórków Pod Osłonami;
 - 38) Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych;
 - 39) Zrzeszenie Producentów Papryki RP;
 - 40) Związek Młodzieży Wiejskiej;
 - 41) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
 - 42) Związek Rzemiosła Polskiego;
 - 43) Związek Sadowników Polskich;
 - 44) Związek Sadowników RP;
 - 45) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników;
 - 46) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”;
 - 47) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”;
 - 48) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”;
 - 49) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
 - 50) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”;
 - 51) Polska Izba Nasienna;
 - 52) Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji;
 - 53) Polski Związek Zawodowy Rolników;
 - 54) Centrum Doradztwa Rolniczego;
 - 55) Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego.
- Konsultacje publiczne odbyły się w dniach 10–31 sierpnia 2022 r.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												

JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa, i budżety jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.</p> <p>Zaproponowane zmiany w zakresie administrowania mechanizmem pomocy dla organizacji producentów owoców i warzyw i ich zrzeszeń będą wymagały wprowadzenia zmian w książkach procedur i zarządzeniach Prezesa ARiMR i wpłyną na zmianę sposobu postępowania. Zmiany te nie będą jednak generować dodatkowych kosztów obciążających finanse publiczne.</p> <p>Z kolei potencjalne kary nakładane na organizacje producentów owoców i warzyw i ich zrzeszenia nie będą skutkowały wpływem środków do budżetu państwa, ponieważ pomoc finansowa dla tych podmiotów pochodzi w 100% ze środków UE, więc zwrot środków nastąpi do budżetu UE.</p>											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0				
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0				
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
Niemierzalne												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.</p> <p>Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na działalność mikro- i małych przedsiębiorców oraz średnich przedsiębiorców.</p> <p>Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.</p> <p>Należy jedynie wskazać, że przepis przewidujący zmniejszenie kwoty pomocy UE, w przypadku gdy organizacje producentów owoców i warzyw wykorzystują środki finansowe funduszu operacyjnego niezgodnie z jego przeznaczeniem, potencjalnie będzie miał korzystny wpływ na konkurencyjność organizacji funkcjonujących na unijnym rynku owoców i warzyw z uwagi na jego odstraszący charakter. Dzięki temu organizacje realizujące program operacyjny będą</p>											

	zeterminowane do wykorzystywania pomocy ze środków UE zgodnie z celami systemu wsparcia, tj. na wzmacnianie ich pozycji rynkowej.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
<p>Komentarz: obecnie już jest wymagane przedkładanie kopii protokołu kontroli zgodności z normami handlowymi produktów podlegających operacji wycofania z rynku, wprowadzenie obowiązku jego przedkładania do przepisów jest jedynie sformalizowaniem tego wymogu.</p> <p>Przyznanie Prezesowi ARiMR kompetencji w zakresie corocznego weryfikowania spełniania warunku zwiększenia pomocy ze środków UE z 50% do 60% poniesionych przez organizację producentów wydatków, tj. obliczania poziomu zorganizowania rynku owoców i warzyw w Polsce, nie jest nałożeniem na ten organ nowego obowiązku, lecz jest sformalizowaniem wykonywania zadania państwa członkowskiego, wynikającego wprost z przepisów UE, mimo braku stosownego ustawowego umocowania.</p>		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na pozostałe obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planowane wykonanie przepisów ustawy nastąpi z chwilą ich wejścia w życie i stosowania przez beneficjentów pomocy i organy agencji płatniczej. Planowany termin wejścia w życie ustawy po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
<p>Funkcjonowanie organizacji producentów owoców i warzyw i udzielanie tym podmiotom pomocy finansowej na realizację działań ujętych w zatwierdzonych programach operacyjnych oraz sposób wdrażania Krajowej Strategii w realizowanych programach operacyjnych podlega bieżącemu monitoringowi na potrzeby sprawozdawczości UE, stąd wprowadzane zmiany będą podlegały okresowej ewaluacji.</p> <p>Zmiany wprowadzone w ustawie mają usprawnić proces zatwierdzania programów operacyjnych i obsługi wniosków o udzielenie pomocy finansowej. Miernikami ewaluacji będą: liczba wdrożonych przepisów UE, liczba kierowanych do ARiMR zapytań o interpretację przepisów UE, liczba wydanych decyzji odmownych, długość okresu prowadzonych postępowań administracyjnych oraz liczba nałożonych kar.</p>		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

Raport z konsultacji publicznych (§ 51 Regulaminu pracy Rady Ministrów)

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania:

Projekt ustawy został przedłożony do zaopiniowania przez następujące organizacje: Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Business Centre Club, Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych, Federacja Gospodarki Żywnościowej RP, Federacja Związków Pracodawców - Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Forum Związków Zawodowych, Instytut Gospodarki Rolnej, Konfederacja Lewiatan, Krajowe Stowarzyszenie Producentów Czarnych Porzeczek, Krajowy Sekretariat Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego NSZZ Solidarność '80, Krajowa Rada Izb Rolniczych, Krajowa Rada Spółdzielcza, Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw, Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza, Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Krajowy Związek Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność’80”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Ogólnopolski Związek Producentów Warzyw, Polski Związek Ogrodniczy, Polskiego Związku Producentów Szparaga, Polski Związek Zawodowy Rolników, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Rada Dialogu Społecznego, Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych, Stowarzyszenie „Grupy Wielkopolskie”, Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa, Stowarzyszenie Plantatorów Borówki Amerykańskiej, Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw „Unia Owocowa”, Stowarzyszenie Producentów Owoców i Warzyw „CUIAVIA”, Stowarzyszenie Producentów Pomidorów i Ogórków Pod Osłonami, Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych, Zrzeszenie Producentów Papryki RP, Związek Młodzieży Wiejskiej, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Związek Rzemiosła Polskiego, Związek Sadowników Polskich, Związek Sadowników RP, Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”, Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”, Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”, Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”, Polska Izba Nasienna, Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji, Polski Związek Zawodowy Rolników.

Projekt ustawy został również przedłożony do zaopiniowania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Centrum Doradztwa Rolniczego i wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego z uwagi na fakt, że regulacje w nim zawarte dotyczą zakresu działania tych podmiotów.

Konsultacje publiczne i opiniowanie odbyły się w dniach 10 – 31 sierpnia 2022 r.

W ramach konsultacji publicznych Krajowa Rada Izb Rolniczych (KRIR) zgłosiła uwagę odnoszącą się do propozycji przepisu regulującego sposób ustalania wysokości wsparcia za produkty podlegające operacji wycofywania z rynku. Zdaniem KRIR, przy ustalaniu wysokości wsparcia na wycofywanie z rynku powinny być uwzględnione średnie ceny rynkowe. Uwaga ta nie została uwzględniona. W odpowiedzi udzielonej tej organizacji wyjaśniono, że nie należy utożsamiać wsparcia na wycofywanie z rynku, o którym mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji 2017/891¹ ze wsparciem, które otrzyma organizacja producentów za przeprowadzenie operacji wycofania z rynku. Wsparcie, którego sposób ustalania określono w projektowanym przepisie jako kwotę równą cenie zakupu produktu od producenta jest wartością samych produktów podlegających tej operacji bez uwzględnienia kosztów pakowania, sortowania i transportu. Wsparcie to nie tylko nie może przekraczać średnich cen rynkowych, ale jak wskazano w ww. rozporządzeniu, nie może przekraczać maksymalnych kwot określonych w załączniku IV do tego rozporządzenia ani wysokości rekompensat określonych w krajowych przepisach, które są znacznie niższe od średnich cen rynkowych. Wyjaśniono również, że operacja wycofania z rynku nie jest alternatywą dla wprowadzania owoców i warzyw do obrotu, dlatego wysokość wsparcia na wycofywanie z rynku nie jest ustalana na poziomie cen rynkowych.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej Agencja) w ramach opiniowania projektu ustawy zgłosiła 3 uwagi. Pierwsza odnosiła się do sankcji za niedotrzymanie zobowiązań wykorzystywania inwestycji zgodnie z przeznaczeniem w okresie wskazanym w art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. b rozporządzenia delegowanego Komisji 2017/891. Zdaniem Agencji sankcje powinny też być nakładane w przypadku udostępnienia inwestycji w zakresie przekraczającym wymogi art. 31 ust. 4 ww. rozporządzenia, co powinno mieć odzwierciedlenie w projektowanym przepisie. Należy jednak wyjaśnić, że przepis art. 31 ust. 5 akapit pierwszy lit. a ww. rozporządzenia określający wymóg wykorzystywania

¹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mają być stosowane w tych sektorach, a także zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 (Dz. Urz. UE L 138 z 25.05.2017, str. 4, z późn. zm.).

inwestycji zgodnie z przeznaczeniem, obejmuje również wymóg przestrzegania warunków kwalifikowalności inwestycji, o których mowa w art. 31 ust. 4, z uwagi na określenie: „nie naruszając przepisów ust. 4”. Zatem zaproponowana sankcja polegająca na zwrocie kwoty pomocy finansowej otrzymanej na inwestycję wraz z odsetkami będzie dotyczyła również naruszenia warunków kwalifikowalności, o których mowa w art. 31 ust. 4 ww. rozporządzenia bez konieczności powoływania art. 31 ust. 4 ww. rozporządzenia w projektowanym przepisie.

W kolejnej uwadze Agencja zaproponowała rozszerzenie upoważnienia ustawowego z art. 19 ust. 2 pkt 7 ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, tj. ustawy zmienianej, umożliwiającej ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych uregulowanie sposobu określania zwrotu wartości inwestycji, dla których nie jest możliwe ustalenie wartości końcowej uwzględniającej odpisy amortyzacyjne, a także określenie przypadków niezależnych od organizacji producentów, np. w sytuacji śmierci udziałowca i sprzedaży jego gospodarstwa podmiotowi, który nie wstąpi do organizacji producentów, w których organizacje będą zwolnione z obowiązku zwrotu otrzymanej pomocy z tytułu niedotrzymania zobowiązań wieloletnich.

W odniesieniu do tej uwagi zdecydowano, że możliwa jest zmiana rozporządzenia wydanego w oparciu o ww. upoważnienie ustawowe², bez zmiany brzmienia samego upoważnienia. Zmiana będzie polegała na wskazaniu sposobu określania wartości inwestycji niepodlegających odpisom amortyzacyjnym, takich jak drzewa owocowe czy kokony z pszczołą murarką, przekazywane do realizacji w gospodarstwie członka, w sytuacji wystąpienia takiego członka z organizacji. W odniesieniu natomiast do kwestii zwolnienia organizacji producentów z obowiązku odzyskania składników majątkowych inwestycji lub wartości końcowej inwestycji zrealizowanej w gospodarstwie członka, biorąc pod uwagę art. 31 ust. 7 akapit trzeci rozporządzenia delegowanego Komisji 2017/891, to właściwy organ Agencji powinien ocenić w konkretnym przypadku czy organizacja była w stanie, przy użyciu wszelkich środków prawnych i pozaprawnych, odzyskać inwestycję lub jej wartość. Jeśli organizacja producentów będzie mogła wykazać, że odzyskanie inwestycji lub jej wartości było niemożliwe, Agencja będzie mogła uznać, że taka organizacja nie jest zobowiązana do odzyskania inwestycji lub jej wartości końcowej. Tym samym nie będzie zobowiązana do zwrotu pomocy przyznanej do tej inwestycji.

² Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu zwrotu składników majątkowych inwestycji lub jej wartości zrealizowanej w ramach programu operacyjnego (Dz. U. poz. 1671).

Trzecia uwaga Agencji dotyczyła doprecyzowania w upoważnieniu ustawowym w art. 19 ust. 2 pkt 12 ustawy zmienianej odesłania do art. 15 ust. 5, że chodzi o pkt 1 tego przepisu. Zaproponowana zmiana nie jest konieczna, w uzasadnieniu projektu ustawy wyjaśniono, że zmiana brzmienia pkt 2 w art. 15 ust. 5 zmienianej ustawy nie będzie miała wpływu na zmianę przepisów wydanych na podstawie upoważnienia, o którym mowa w art. 19 ust. 2 pkt 12. Pomimo wskazania w upoważnieniu całego ust. 5, obecnie zmianie ulega tylko brzmienie pkt 2, a upoważnienie realizuje kwestie powiadamiania, które są zawarte w pkt 1, który nie ulega zmianie.

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym:

Projekt ustawy nie podlegał zasięgnięciu opinii, dokonaniu konsultacji oraz uzgodnieniu z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku:

Projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny w celu zgłaszania w trakcie trwania prac legislacyjnych zainteresowania w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). Nie otrzymano zgłoszenia zainteresowania pracami nad niniejszym projektem.